

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

196731
(11) (B1)

(51) Int. Cl.³
F 41 G 1/16

[22] Přihlášeno 26 05 77
[21] (PV 3463—77)

[40] Zveřejněno 31 07 79

[45] Vydáno 28 05 82

[75]

Autor vynálezu

KAREL PIŠTĚCKÝ a VLADISLAV JURČÍK, Uherský Brod

(54) Hledí pro střelbu na různé vzdálenosti pro stabilní i pohyblivý terč

Vynález se týká hledí pro střelbu na různé vzdálenosti, pro stabilní i pohyblivý terč, které je zvláště vhodné pro použití u loveckých zbraní.

Známé typy zbraní, zvláště loveckých, jsou většinou opatřeny klapkovým hledím pro vzdálenost 100 m a 200 m, výjimečně také i 300 m. Klapková hledí jsou různě konstruována. Většinou jsou tvořena základnou hledí, ve které je pevně uložen čep, kolem něhož se ručně vztyčuje nebo sklápí samotná klapka. Další používaná konstrukce klapkového hledí spočívá v tom, že je tvořeno klapkou hledí, ve které se kolem šroubů hledí otáčí destička hledí, přičemž na klapce hledí je nasunuto šoupátko, které je možno pomocí stiskátka hledí ručně posunovat po stupnici s vyznačenými záměrnými vzdálenostmi, které je součástí klapky hledí a je umístěna na horní straně klapky hledí, přičemž šoupátko se pohybuje po křivce prstence hledí, ve kterém je klapka hledí pomocí čepu uložena. Prstenec je pevně spojen s hlavní. Tyto klapky je nutno podle potřeby ručně sklápat. Uspořádání těchto známých provedení hledí neuspokojuje nároky střelců při zacílování na pohyblivý terč jak z důvodů manipulačních, tak i časových. Zbraně jsou obvykle nastřeleny pouze na vzdálenost 100 m a mají-li být používány na větší vzdálenost, je bezpodmínečně nutné, aby byly střelcem před vlastní střelbou na pohyblivý terč prověřeny zkušební střelbou

na tuto větší vzdálenost. Při takovém seřizování mířidel, to jest hledí a mušky, je celá operace závislá na citu každého střelce a na jeho zručnosti, neboť při seřizování je třeba provést nezbytnou výměnu mušek, nežli se nalezne muška vhodné výšky a dále potom je nutno po prověření střelby s vybranou již vhodnou muškou zajistit i individuální její dolícování. Všechny tyto úkony jsou velmi zdoluhavé, pracné a po technické stránce značně náročné.

Další nevýhodou výše popsaných hledí, je to, že jsou určena buď jen pro střelbu na pevný terč, anebo jen pro střelbu na terč pohyblivý. V případě, že se dá stojící terč, např. zvěř, do pohybu, musí střelec při zamíření zbraně, opatřené hledím pro pevný terč, improvizovat a takovéto zamíření ve většině případů není přesné a rána je chybná. U zbraní, zvláště loveckých, dosud nebylo vynalezeno hledí, které by umožňovalo na určitou vzdálenost zajistit spolehlivě střelbu jak na pevný, tak i pohyblivý terč, neboť pro střelbu na pohybující se terč není vhodné hledí pro pevný terč a naopak.

Vynález si klade za cíl nedostatky popsaných provedení odstranit a vytvořit takovou konstrukci hledí pro střelbu na 100 m a 200 m, při níž by zcela odpadly popsané náročné úkony a dosáhlo se mechanického přestavění hledí pro střelbu na 100 m na hledí pro střelbu na

200 m snadným způsobem bez jakékoliv změny polohy zbraně. Další velkou výhodou, kterou vynález přináší, je potom to, že u nové konstrukce hledí je možno provádět pomocí stavěcího šroubku velmi jemné nastavování výškové polohy hledí, určeného pro vzdálenost 200 m při nastřelení zbraní na vzdálenost 100 m.

Podstata vynálezu spočívá v tom, že hledí pro střelbu na různé vzdálenosti, které sestává z pevného čepu, uloženého v základně, nesoucího dvouramenné těleso vahadla, nastavitelné v krajních polohách, na němž jsou vytvořeny dva výstupky, z nichž jeden je opatřen záměrným plátkem pro střelbu na kratší vzdálenosti a druhý záměrným plátkem pro větší vzdálenosti je provedeno tak, že v dvouramenném tělese vahadla je vytvořeno vybrání pro západku a vybrání pro tlačnou zpruhu.

Další částí podstaty vynálezu je to, že západka prochází otvorem, vytvořeným v boční stěně základny a dosedá na tlačítko, přičemž mezi dnem vybrání a západkou je umístěna zpruha.

Další částí podstaty vynálezu je potom to, že tlačná zpruha spočívá jedním svým koncem na dně vybrání, vytvořeného mezi výstupky dvouramenného tělesa vahadla a druhým koncem dosedá na základnu.

Konečně posledním znakem podstaty vynálezu je to, že proti základně je v dvouramenném tělese vahadla uložen regulační šroubek pro vymezení jedné krajní polohy dvouramenného tělesa vahadla, uloženém na pevném čepu, procházejícím základnou.

Příklad jednoho z možných provedení vynálezu je znázorněn na výkresech, kde obr. 1 znázorňuje řez hledím podle vynálezu, kterýžto řez je veden rovinou A-A' naznačenou na obr. 2; obr. 2 zachycuje potom pohled na nové hledí podle vynálezu od shora, přičemž střední část tohoto hledí je schematicky zakreslena v řezu, vedeném v rovině B-B' naznačené na obr. 1; obr. 3 znázorňuje schematickým způsobem polohu hledí pro střelbu na 200 m, která je vyznačena čerchovanou čarou, zatímco poloha hledí pro střelbu na kratší vzdálenost je vyznačena plnou čarou, a konečně na obr. 4 je znázorněn detail západky v řezu C-C' vedeném na obr. 3.

Jak je z obr. 1 patrné, je v základně 1 zasazen pevný čep 2, dvouramenné těleso vahadla 3, jehož jeden výstupek 8 je upraven jako záměrný plátek pro střelbu na kratší vzdálenost, např. na 100 m a zároveň jako plátek vhodný pro pevný terč, zatímco druhý výstupek 9 tvoří záměrný plátek pro střelbu na delší vzdálenost, např. 200 m a zároveň plátek vhodný pro pohyblivý terč. Mezi základnou 1 a dvouramenným tělesem vahadla 3 je uložena tlačná zpruha 4. Poblíž jednoho konce dvouramenného tělesa vahadla 3, v místě, kde je vytvořen výstupek 8, je umístěn regulační šroubek 10. Na boku základny 1 je uloženo tlačítko 5 dosedající na západku 7, která je z druhé strany zatěžována zpruhou 6. Tato západka 7 prochází otvorem 11, vytvořeným v boční stěně 12 zá-

kladny 1 působením zpruhy 6 udržuje dvouramenné těleso vahadla 3 v poloze znázorněné na obr. 1. Západka 7 a zpruha 6 jsou uloženy ve vybrání 13 vytvořeném v dvouramenném tělese vahadla 3 a obdobně i zpruha 4 je uložena ve vybrání 14, taktéž vytvořeném v dvouramenném tělese vahadla 3.

Zařízení podle vynálezu pracuje takto:

Základní poloha dvouramenného tělesa vahadla 3, např. pro střelbu na vzdálenost 100 m a pro stabilní terč, je znázorněna na obr. 1. Výkyvné dvouramenné těleso vahadla 3 uložené na čepu 2 je udržováno v této poloze proti tlaku zpruhy 4 západkou 7, která prochází otvorem 11 v boční stěně 12 základny 1. Je-li třeba přizpůsobit zbraň pro střelbu na větší vzdálenost, např. na 200 m a pro pohybující se terč, stiskne střelec boční tlačítko 5, které oproti tlaku zpruhy 6 posune západku 7 až za otvor 11, vytvořený v boční stěně 12 základny 1, čímž přestane západka 7 vytvářet pevné spojení mezi základnou 1 a dvouramenným tělesem vahadla 3 a působením zpruhy 4 je dvouramenné těleso vahadla 3 vymršťováno do polohy znázorněné čerchovaně na obr. 3, která je určena pro střelbu na větší vzdálenost a pro pohyblivý terč. Regulační šroubek 10, uložený ve přední části dvouramenného tělesa vahadla 3, slouží k velmi jemnému nastavování výškové polohy výstupku 9, který tvoří záměrný plátek pro střelbu na 200 m.

Zařízení podle vynálezu je zvláště vhodné pro případy, kdy střelec potřebuje rychle, např. s ohledem na vzdalující se zvěř, použít hledí pro větší vzdálenost.

V takovém případě mu plně postačí stisknout tlačítko 5, které je vhodně uloženo na boční straně základny 1, tím nastane uvolnění západky 7 a dojde k pootočení dvouramenného tělesa vahadla 3 okolo čepu 2 a přes výstupek 9 dvouramenného tělesa vahadla 3, který je určen pro střelbu na větší vzdálenost, může střelec okamžitě zamířit na vzdalující se terč. Je pochopitelné, že pomocí regulačního šroubku 10 může být při nastřelování zbraně výstupek 9, který tvoří záměrný plátek, seřizen i na jinou vzdálenost, nežli 200 m, s ohledem na to, pro jaký účel je zbraň požadována. Při tom je důležitá, že poloha výstupku 9, který tvoří záměrný plátek pro střelbu např. na 100 m, zůstává vždy konstantní a regulace pomocí regulačního šroubku 10 ovlivňuje pouze výškové nastavování výstupku 9.

Je-li potřeba dvouramenné těleso vahadla 3 zbraně znovu vrátit do polohy pro střelbu na 100 m, vyvine střelec prstem nepatrný tlak na horní část dvouramenného tělesa 3 v místě poblíž výstupku 9, anebo přímo na tento výstupek 9, čímž se dvouramenné těleso vahadla 3 vychýlí ve své zadní části okolo čepu 2 proti tlaku zpruhy 4 směrem k hlavní a západka 7, zatížená zpruhou 6, zaskočí opět do otvoru 11 v boční stěně 12 základny 1 a vytvoří opět jako pojistný člen pevné spojení základny 1 s dvouramenným tělesem vahadla 3, jak je znázorněno na obr. 1. Tímto způsobem je možno velmi

rychle podle okamžitých požadavků střelce přestavovat dvouramenné těleso vahadla 3 pro střelbu na kratší vzdálenost, kdy střelec za-

měřuje mušku na terč přes výstupek 8, anebo po stisknutí tlačítka 5 na větší vzdálenost, kdy střelec opět míří přes výstupek 9.

Předmět vynálezu

1. Hledí pro střelbu na různé vzdálenosti pro stabilní i pohyblivý terč, které sestává z pevného čepu, uloženého v základně, nesoucího dvou ramenné těleso vahadla, ustavitelné v krajních polohách, na němž jsou vytvořeny dva výstupky, z nichž jeden je opatřen záměrným plátkem pro střelbu na kratší vzdálenosti a druhý záměrným plátkem pro větší vzdálenosti, vyznačené tím, že v dvouramenném tělese vahadla (3) je vytvořeno vybrání (13) pro západku (7) a vybrání (14) pro tlačnou zpruhu (4).

2. Hledí podle bodu 1, vyznačené tím, že západka (7) prochází otvorem (11), vytvořeným

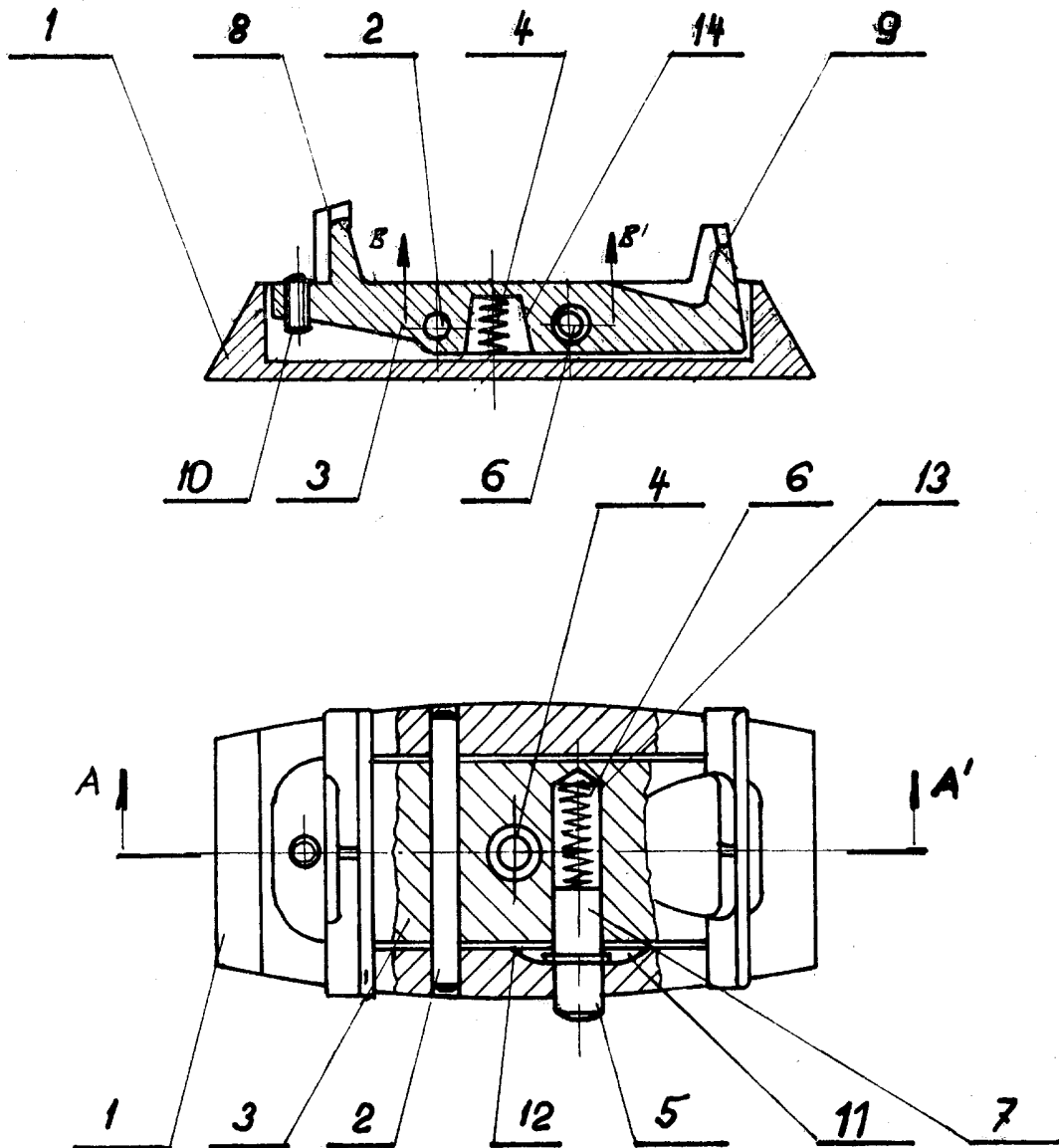
v boční stěně (12) základny (1) a dosedá na tlačítko (5), přičemž mezi dnem vybrání (13) a západkou (7) je umístěna zpruha (6).

3. Hledí podle bodů 1, 2, vyznačené tím, že tlačná zpruha (4) spočívá jedním svým koncem na dně vybrání (14), vytvořeného mezi výstupky (8, 9) dvouramenného tělesa vahadla (3) a druhým koncem dosedá na základnu (1).

4. Hledí podle bodů 1 až 3, vyznačené tím, že proti základně (1) je v dvouramenném tělese vahadla (3) uložen regulační šroubek (10) pro vymezení jedné krajní polohy dvouramenného tělesa vahadla (3), uloženém na pevném čepu (2), procházejícím základnou (1).

4 výkresy

196731

196731

